

Dosarul nr.2r-62/24
2-21009213-02-2a-01112023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. R. Pascari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. V. Sîrbu. V. Cotorobai, D. Dulghieru)

DECIZIE

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Stela Procopciuc

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Isac Ludmila, reprezentată de avocatul Barcari Grigore,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Oberegagro” SRL împotriva Liudmilei Isac, intervenient accesoriu GȚ „Isac Igor Anatoli” cu privire la încasarea sumei și

acțiunea reconvențională înaintată de Isac Liudmila împotriva ÎCS „Oberegagro” SRL, intervenient accesoriu GȚ „Isac Igor Anatoli” cu privire la declararea nulității contractului de fidejusiune,

împotriva încheierii din 27 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel,

a c o n s t a t a t:

La 20 ianuarie 2021, ÎCS „Oberegagro” SRL a depus cerere de chemare în judecată împotriva Liudmilei Isac, intervenient accesoriu GȚ „Isac Igor Anatoli” cu privire la încasarea sumei și acțiunea reconvențională înaintată de Isac Liudmila împotriva ÎCS „Oberegagro” SRL, intervenient accesoriu GȚ „Isac Igor Anatoli” cu privire la declararea nulității contractului de fidejusiune.

Prin hotărârea din 03 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Oberegagro” SRL, și s-a încasat de la Isac Liudmila în beneficiul ÎCS „Oberegagro” SRL suma de 551 774,04 lei, cu titlu de datorie și suma de 146 220,12 lei cu titlu de penalitate, în total suma de 697 994,16 lei. S-a încasat de la Isac Liudmila în beneficiul ÎCS „Oberegagro” SRL suma de 20 939,82 lei cu titlu de cheltuieli de judecată, pentru plata taxei de stat.

În rest pretențiile s-au respins ca neîntemeiate.

S-a respins ca neîntemeiată, acțiunea reconvențională înaintată de Isac Liudmila împotriva ÎCS „Oberegagro” SRL, intervenient accesoriu GȚ „Isac Igor Anatoli” cu privire la declararea nulității contractului de fidejusiune.

La 25 iulie 2023, Isac Ludmila, reprezentată de avocatul Barcari Grigore, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 03 iulie 2023. Concomitent cu depunerea apelului, apelantul a solicitat amânarea achitării taxei de stat la depunerea apelului.

Prin încheierea din 13 noiembrie 2023, s-a respins cererea avocatului Barcari Grigore în interesele Liudmilei Isac cu privire la amânarea achitării taxei de stat. Nu s-a dat curs cererii de apel, comunicându-i-se părții apelante, despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, Teilor 4) a cererii de apel motivate pe suport de hârtie, cu atâtea copii câți participanți la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 15 704,86 lei, fiindu-i acordat pentru aceasta un termen de 07 zile de la data recepționării prezentei încheieri. S-a explicat părții apelante, că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate în termenul indicat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea din 27 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a restituit apelul declarat de Isac Ludmila, reprezentată de avocatul Barcari Grigore, împotriva hotărârii din 27 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel, din motivul neînlăturării, în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 13 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

La 15 ianuarie 2023, Isac Ludmila, reprezentată de avocatul Barcari Grigore, a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 27 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea încheierii contestate cu restituirea cauzei spre rejudecare la etapa primirii cererii de apel.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că, soluția adoptată prin încheierea de restituire a cererii de apel nu coroborează cu cele stabilite de încheierea din 13 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău. Or, instanța a stabilit că restituirea s-a produs din motivul neînlăturării în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 13 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 13 noiembrie 2023, însuși instanța de apel a stabilit în mod expres că termenul urmează să fie calculat din momentul comunicării actului judecătoresc. Așadar, în mod obiectiv din materialele cauzei rezultă că, încheierea din 13 noiembrie 2023 i-a fost adusă la cunoștință la 07 decembrie 2023 și, în consecință, rezultă că, termenul de 7 zile acordat prin încheierea instanței de apel este unul prea mic și nerezonabil, în raport cu aflarea avocatului Barcari Grigore la tratament medical ambulatoriu, recepționând încheierea la data de 07 decembrie 2023, zi de joi și având o singură zi pentru înlăturarea neajunsurilor, 08 decembrie 2023, având în vedere faptul că, avocatul Barcari Grigore în perioada 11 decembrie 2023 – 14 decembrie 2023, nu a activat aflându-se în concediu medical.

Recurenta a opinat că, în mod grav i-au fost încălcate drepturile de acces liber la justiție.

Recurenta a mai susținut că, instanța de apel a adoptat în mod prematur soluția de a restitui cererea de apel nemotivată, ignorând că, la caz nu a acordat posibilitatea de a depune dovada achitării taxei de stat și a cererii de apel motivate, într-un termen rezonabil pentru înlăturarea deficiențelor stabilite.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimaților la data de 05 februarie 2024 (f.d.72).

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea de restituire a cererii de apel în data de 27 decembrie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 15 ianuarie 2024.

Materialele cauzei atestă expedierea către recurent a copiei încheierii instanței de apel, prin scrisoarea datată cu 29 decembrie 2023 (f.d. 61), însă dovada că aceasta a fost recepționată și la ce dată la materialele cauzei lipsește. Astfel, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului judecătoresc contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, hotărârea din 03 iulie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost contestată cu apel de către Isac Ludmila, reprezentată de avocatul Barcari Grigore, depunând în acest sens cerere de apel la 25 iulie 2023. Concomitent cu depunerea apelului, apelantul a solicitat amânarea achitării taxei de stat la depunerea apelului (f.d.31-32).

În conformitate cu prevederile art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

În contextul normei de drept precitate, prin încheierea din 13 noiembrie 2023, s-a respins cererea avocatului Barcari Grigore în interesele Liudmilei Isac cu privire la amânarea achitării taxei de stat. Nu s-a dat curs cererii de apel, și s-a comunicat părții apelante, despre necesitatea prezentării prin intermediul cancelariei Curții de Apel Chișinău (mun. Chișinău, Teilor 4) a cererii de apel motivate pe suport de hârtie, cu atâtea copii câți participanți la proces sânt, plus câte o copie pentru instanța de apel și a dovezii de plată a taxei de stat în sumă de 15 704,86 lei, fiindu-i acordat pentru aceasta un termen de 07 zile de la data recepționării prezentei încheieri. S-a explicat părții apelante, că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate în termenul indicat, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

În corespundere cu prevederile art. 100 alin.(1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat

de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Copia încheierii instanței de apel din 13 noiembrie 2023 a fost expediată apelantei și reprezentantului acesteia avocatul Barcari Grigore, la data de 27 noiembrie 2023 (f.d.47), și a fost recepționată de avocatul Barcari Grigore la 07 decembrie 2023, conform avizului de recepție (f.d. 48).

Prin încheierea din 27 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în temeiul art. 369 alin.(1) lit. a) din Codul de procedură civilă, s-a restituit apelul declarat împotriva hotărârii din 23 ianuarie 2023 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, din motivul neînlăturării, în interiorul termenului acordat de instanță, a neajunsurilor indicate în încheierea din 13 noiembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 57-60).

În conformitate cu art. 369 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelantul nu a îndeplinit în termen indicațiile instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin. (1).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție prin prisma criticilor aduse actului judecătoresc contestat și argumentelor aduse în favoarea casării acestuia, apreciază ca fiind corectă soluția instanței de apel privind restituirea cererii de apel, având în vedere neîndeplinirea indicațiilor instanței de apel din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, din motivele ce succed.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în recursul declarat, recurenta, în esență, a insistat că, instanța de apel a adoptat în mod prematur soluția de a restitui cererea de apel nemotivată, ignorând că, la caz nu a acordat un termen rezonabil pentru înlăturarea deficiențelor, eventual stabilite.

În context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție iterează că, în adresa apelantei și a reprezentantului acesteia avocatului Barcari Grigore a fost expediată la data de 27 noiembrie 2023 (f.d.47), copia încheierii instanței de apel din 13 noiembrie 2023 prin care nu s-a dat curs cererii de apel, și a fost recepționată la 07 decembrie 2023, conform avizului de recepție (f.d. 48).

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, instanța de apel și-a onorat obligația de comunicare a actelor judecătorești.

La fel, decad alegațiile recurente precum că, instanța de apel în mod formal a examinat materialele cauzei și a omis faptul că a prezentat dovada achitării taxei de stat și cererea de apel motivată până la examinarea cauzei în fond.

La acest capitol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că, circumstanțele conturate anterior, atestă că, apelanta/recurenta nu a înlăturat neajunsurile indicate de instanță în interiorul termenului acordat, deoarece cererea de apel întocmită potrivit exigențelor legale și dovada de plată a taxei de stat, a fost depusă după expirarea termenului acordat de instanța de apel, iar apelanta nu a solicitat prelungirea termenului de procedură pentru depunerea acesteia.

În altă ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că, deși, în recursul declarat de către recurentă, ultima invocă încălcarea dreptului de acces la instanță, făcând trimitere în acest sens și la jurisprudența CtEDO, în speță, însă circumstanțele detaliate anterior atestă că, anume recurenta nu și-a valorificat drepturile procedurale.

CtEDO în jurisprudența sa ține cont de circumstanțele speței și de măsurile întreprinse în vederea onorării obligațiilor de părțile implicate în procedurile judiciare, nu doar de instanțele naționale.

Deși, prevederile legii procedurale sunt exprese și certe în cazul declarării apelului, precum și obligația apelantului de a se conforma prevederilor legale în acest sens, cuprinse în art.365 din Codul de procedură civilă, pentru a evita sancțiunile procedurale, apelanta depunând la data de 25 iulie 2023, cererea de apel inițială, a eludat de a se conforma normelor procedurale și de a depune cererea de apel în conformitate cu exigențele legii, precum și dovada de plată a taxei de stat în cuantumul și modul prevăzut de lege, în termenul acordat de instanță.

În concluzie, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, instanța de apel întemeiat a constatat că, în termenul acordat de instanță, apelanta nu a lichidat neajunsurile admise la depunerea cererii de apel, în situația în care însuși recurenta indică data comunicării încheieri prin care nu s-a dat curs cererii de apel.

Art. 110 din Codul de procedură civilă prevede că, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În virtutea art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Corelând normele de drept citate cu situația de fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, instanța de apel justificat a conchis că, partea apelantă a prezentat cererea de apel întocmită în conformitate cu exigențele Legii cu omiterea termenului acordat de instanță.

În conformitate cu prevederile art.10 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

În atare circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind întemeiată constatarea instanței de apel precum că, apelanta nu a îndeplinit în termen indicațiile din încheierea emisă în conformitate cu art. 368 alin.(1) din Codul de procedură civilă, ceea ce a determinat restituirea cererii de apel.

Argumentele părții recurente nu pot fi reținute în justificarea solicitării de casare a încheierii contestate, având în vedere neconformarea acesteia indicațiilor instanței de apel, în condițiile în care actul judecătoresc a fost comunicat părții recurente, iar partea are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale

procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, conturat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că, partea recurentă și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în interiorul cadrului legal relevant.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Isac Ludmila, reprezentată de avocatul Barcari Grigore.

Se menține încheierea din 27 decembrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de ÎCS „Oberegagro” SRL împotriva Liudmilei Isac, intervenient accesoriu GȚ „Isac Igor Anatoli” cu privire la încasarea sumei și acțiunea reconvențională înaintată de Isac Liudmila împotriva ÎCS „Oberegagro” SRL, intervenient accesoriu GȚ „Isac Igor Anatoli” cu privire la declararea nulității contractului de fidejusiune.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi